

Aan de leden van de vaste commissie voor
Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018, 2500 EA Den Haag
cie.szw@tweedekamer.nl
Afschrift aan: cie.vws@tweedekamer.nl

Datum	Ons kenmerk	Telefoon
5 september 2024	257133/2024	06-39837495
Contactpersoon	Bijlage(n)	
Joeri Redder-Veen	-	
Onderwerp		
Inbreng commissiedebat zzp		

Geachte leden van de vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid,

Binnenkort voert u het Commissiedebat zzp. Voor de Nederlandse ggz, de branchevereniging van ggz-aanbieders, is er alle reden om bij u aan de bel te trekken.

Het kabinet heeft de ambitie het zogenoemde handhavingsmoratorium voor de wet DBA uiterlijk op 1 januari 2025 volledig op te heffen, en de Belastingdienst handelt daar ook naar. Dit terwijl noodzakelijke en verduidelijkende aanvullende wetgeving (de wet Verduidelijking Beoordeling Arbeidsrelaties en Rechtsvermoeden, Vbar) niet tijdig van kracht zal zijn. Dat leidt tot grote onzekerheid en risico's voor de continuïteit van zorg.

In deze brief lichten wij u onze zorgen toe. Enkele suggesties voor vragen aan bewindspersonen zijn dikgedrukt.

Schijnzelfstandigheid bestrijden, maar zorgcontinuïteit beschermen (zoals cruciale ggz)

Laten wij vooropstellen dat alle partijen, ook in de zorg, het van harte eens zijn met de doelstelling om schijnzelfstandigheid tegen te gaan. Deze brief met onze zorgen doet daar niet aan af. Als werkgeversbranche pakken wij dan ook onze verantwoordelijkheid: met stappenplannen om gestructureerd het beleid te kunnen toetsen aan de wetgeving, met gesprekken met zzp'ers om ze in de eerste plaats te overtuigen richting vast dienstverband, met het continu inrichten van goed werkgeverschap en zeggenschap, maar ook door gesprekken te voeren over andere oplossingsrichtingen om de zorgcapaciteit op orde te houden.

Echter, voor een belangrijk deel is in de zorgsector in het algemeen -en in de ggz in het bijzonder- er een sterke afhankelijkheid van personeel niet in loondienst (PNIL), meestal zzp'ers. Deze flexibele schil is met name essentieel om de capaciteit in de cruciale ggz zo te behouden dat continuïteit van deze zorg geborgd wordt. Zo kunnen wij schommelingen van bezetting opvangen die veroorzaakt worden door zaken die zich lastig laten beheersen: ziek, piek en uniek.

de Nederlandse ggz

Uitgelicht: indicatie van de omvang

Het aandeel PNIL uitgedrukt in een percentage van de loonsom van medewerkers in loondienst is in de sector ggz ongeveer 10%. Het wérkelijke aantal actieve zzp'ers binnen deze 10% is niet bekend maar schatten we op tussen de 3 en 6 duizend personen. De bereidheid van zzp'ers om in loondienst te treden lijkt -ook met januari 2025 in het vooruitzicht- vooralsnog laag ([minder dan 10%](#)). Als een zzp'er niet in loondienst komt, betekent dat dat ze óf in een alternatieve vorm, zoals een detachingsconstructie, hun diensten blijven aanbieden, of dat ze de sector verlaten.

Het bovenstaande gemiddelde percentage maskeert deels het probleem dat zich bij sommige delen van de cruciale ggz kan aandienen: het komt voor dat hoogcomplexe afdelingen van cruciale ggz (denk aan sommige crisisdiensten) leunen op een veel hoger percentage zzp'ers / PNIL. In de ggz is een hoog aandeel zzp'ers actief ten opzichte van het gemiddelde in de zorg, en binnen de sector is dat aandeel ook relatief hoog onder medisch specialisten(psychiaters) en regiebehandelaren (vitale functies voor de continuïteit van cruciale ggz).

Heldere en werkbare wetgeving ten behoeve van een beheerste en genormeerde inzet van PNIL is dan ook essentieel om voldoende cruciale ggz te kunnen bieden. De huidige wet en regelgeving slaagt daar niet in, met als gevolg dat ggz-instellingen zich nu -met het oog op handhaven van de regelgeving per januari 2025- gedwongen voelen alternatieven uit de kast trekken om de zorg in de lucht te houden.

Ggz-instellingen zoeken naar alternatieven om continuïteit te borgen

Denk dan aan de volgende lastige keuzes waarvoor ggz-instellingen zich gesteld zien staan.

A) Een afdeling is genoodzaakt de belasting bij ziek, piek en uniek via duurdere **detachingsconstructies** op te vangen. Hierdoor stijgen de zorgkosten aanzienlijk. Bij detachings- en uitzendconstructies huurt een zorginstelling immers personeel in bij een externe partij. En die brengen een vergoeding (bureaumarge) van naar verwachting tussen de 15% en 25% in rekening. Van de voormalige zzp'er verwachten we niet dat bij overgang naar deze vormen een substantieel lager uurtarief bespreekbaar zal worden.

Dat kunnen veel ggz-instellingen zich simpelweg niet veroorloven, [daar de financiële druk op hen al alarmerend groot is](#). Dit brengt de continuïteit van zorg verder in gevaar.

b) Een afdeling is genoodzaakt de **capaciteit af te schalen**. Dit is iets wat de Tweede Kamer en wij zelf - met name bij de cruciale ggz- zeer ongewenst achten. We hebben zelfs de afspraak dat er geen cruciale capaciteit zal verdwijnen met een financiële oorzaak. Of de consequenties van het handhaven van de wet DBA als een financiële oorzaak is te kwalificeren of niet is dan snel een semantische discussie.

c) In ultimo kan het zijn dat instellingen geen andere optie zien dan **het sluiten van een cruciale afdeling**. Het type zorg dat daar wordt geleverd dient immers door voldoende gekwalificeerde professionals te worden uitgevoerd, en als dat niet veilig kan zonder voldoende vast personeel, én wanneer dat benodigde personeel dan niet via zzp -of detachingsconstructies- kan worden ingezet, dan rest een instelling in het belang van de patiënt- en personeelsveiligheid weldra geen andere optie.

Het moge duidelijk zijn dat ál deze scenario's onwenselijk zijn, maar scenario C beslist voorkomen moet worden. Daarom doen wij een beroep op de politiek en de bewindspersonen van SZW en VWS.

- ***Delen de Kamerleden en bewindspersonen van SZW (en VWS) de zorgen over de impact die onduidelijkheid van de wet DBA heeft in de zorgsector, en in de ggz in het bijzonder?***

de Nederlandse ggz

Verduidelijkende wetgeving (Vbar): komt niet op tijd

Nieuwe wetgeving rond de inzet van zzp'ers en het tegengaan van schijnzelfstandigheid moet meer helderheid bieden en een werkbare situatie voor onder meer de zorgsector brengen. Daarom is nu de wet Verduidelijking Beoordeling Arbeidsrelaties en Rechtsvermoeden (Vbar) in ontwikkeling. Die wet moet het mogelijk maken om *indien noodzakelijk* (en onder voorwaarden) zowel intra- als extramuraal zzp'ers in de zorg in te kunnen blijven zetten. Het gaat erom dat zzp-ers kunnen worden ingezet om uitval en tekorten ("ziek, piek en uniek") op te vangen, zodat de continuïteit van zorg geborgd wordt.

Deze nieuwe wetgeving zal te laat komen, aangezien de Belastingdienst al vanaf januari 2025 (en al daarvoor) bij zorginstellingen de wet DBA zal handhaven.

- ***Er moet worden voorkomen dat de continuïteit van (cruciale) zorg in gevaar komt door handhaven wet DBA in januari 2025, zónder dat de nieuwe wetgeving af is. U zou de bewindspersonen daarom kunnen vragen om met de Belastingdienst af te spreken een aangepast en eenduidig toegepast handhavingsbeleid te voeren voor zorginstellingen of specifiek voor de cruciale ggz. Dit totdat de nieuwe wetgeving van kracht wordt.***

Vervolg

Naast het commissiedebat zzp en het rondetafelgesprek over de wet DBA zijn er wellicht nog andere momenten de komende maanden om met goed overleg met alle betrokken partijen tot oplossingen te komen. Om toe te werken naar een situatie waar schijnzelfstandigheid enerzijds effectief wordt bestreden, maar anderzijds de overheid zichzelf niet in de vingers snijdt door de zo gewenste continuïteit van (cruciale) zorg op het spel te zetten.

Uiteraard zijn vanuit ons alle kanalen open en voeren wij de dialoog hierover met de betrokken ministeries. Maar gezien de grote voorziene consequenties voelen wij ons genoodzaakt de politiek dit signaal van urgentie af te geven.

Wij wensen u een vruchtbaar commissiedebat toe. Voor nadere vragen over deze brief of voor een verdiepend gesprek daarover kunt u contact opnemen met onze adviseur public affairs, Joeri Redder-Veen (de Nederlandse ggz, 06 39837495).

Met vriendelijke groet,

Jeroen Pepers
Directeur de Nederlandse ggz